

Žalobce opírá žalobní nárok o d o h o d u mezi žalovanou a společností místní dráhy, podle níž se zavázala žalovaná k tomu, že jízdné na její automobilové trati musí činiti nejméně dvakrát tolik, jako jízdné druhé třídy na oné místní dráze, jinými slovy, že nesníží jízdné pod tuto hranici. Nemůže býti pochyby o tom, že žalovaná jako soukromý povozník měla právo sama určit výši jízdného, při čemž jest nerozhodné, zda k tomu potřebovala svolení živnostenského úřadu. Nebylo tedy ani právo, k jehož omezení se zavázala smlouvou, povahy veřejnoprávní, tím méně pak nárok, který žalobce jako právní nástupce druhého smluvníka měl z této smlouvy. Pro názor prvního soudu, který sdílí též stěžovatelka, že žalobce musí prosaditi svůj nárok prostřednictvím živnostenského úřadu, není v zákoně podkladu, poněvadž k rozhodování o nároku tkvícím ve smlouvě, kterou slíbila žalovaná ve prospěch právní předchůdkyně žalobcovy něco činiti neb opomenouti (§ 861 obč. zák.), která se řídí podle předpisů 2. oddílu druhého dílu občanského zákona a o které stěžovatelka sama připouští, že jest soukromoprávní, není povolán tento úřad, nýbrž podle § 1 j. n. řádný soud. Otázka, zda žalovaná obdrží svolení živnostenského úřadu, není předmětem žaloby a jest pro rozhodnutí o námitce bez významu. Jest proto také mylný názor prvního soudu, že by rozsudek vyhovující žalobě zasahoval do nařizovací moci politického úřadu. Zda rozsudek vyhovující žalobní prosbě by byl vykonatelným exekučním titulem, jest pro otázku přípustnosti pořadu práva, o kterou tu jediné jde, nerozhodné.

Čís. 12675.

Podal-li žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, a jest podle první věty § 37 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. oprávněn k rekursu, jímž byla žádost vlastníka nemovitosti zamítnuta.

(Rozh. ze dne 6. června 1933, R II 211/33.)

Vlastník Josef M. podal knihovní žádost, aby na nemovitosti byl v poznamenaném pořadí povolen vklad zástavního práva pro pohledávky spořitelny v N. S o u d p r v é s t o l i c e vyhověl žádosti Josefa M-a jen co do polovice nemovitosti, co do druhé polovice nemovitosti ji zamítl. Proti zamítavému usnesení podala spořitelna v N. rekurs, jež r e k u r s n í soud odmítl, maje za to, že spořitelna v N. není oprávněna k rekursu, ježto o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí byl oprávněn žádati jen vlastník nemovitosti Josef M., jenž si vymohl poznámku pořadí.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu s poukazem, by znovu rozhodl o rekursu spořitelny v N. proti usnesení prvního soudu, nehledě k důvodu, z něhož rekurs odmítl.

D ů v o d y:

Rekursní soud odmítl rekurs stěžovatelky proti usnesení prvního soudu a jest proto opravný prostředek stěžovatelky proti usnesení rekursního soudu vpravdě rekuresem, nikoliv dovolacím rekuresem, jehož přípustnosti nebrání ani ustanovení § 130 knih. zák. (rozh. čís. 1278 sb. n. s.). Ve věci nelze s názorem, z něhož rekursní soud odepřel stěžovatelce oprávnění k rekursu souhlasiti. Rekursní soud má za to, že žádati o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí byl podle § 56 knih. zák. oprávněn jen Josef M. jako vlastník nemovitosti, jenž si vymohl podle § 53 knih. zák. poznámku pořadí. Leč tomu tak není. Podle zásady vyslovené nejvyšším soudem v rozh. čís. 3675 sb. n. s. jest oprávněn žádati o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí nejen vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, nýbrž každý, kdo předloží usnesení povolující poznámku pořadí, tudíž i zástavní věřitel. Podal-li, jak jest tomu v souzeném případě, žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, neboť rozhodnutím soudu o žádosti mohl býti ve svých právech přímo dotčen (§ 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.). Byla proto stěžovatelka oprávněna k rekursu do zamítajícího usnesení prvního soudu, pokládala-li se jím za zkrácena. Dopadalo tu ovšem ustanovení § 37 věta první a nikoli věta druhá zákona čís. 100/31 sb. z. a n.

Čís. 12676.

Otázka, zda jest někdo členem představenstva společenstva (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), tedy i zda byl jím řádně zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva a, spadajíc v rámeček dozoru na splnění opovídací povinnosti, podléhá rozhodnutí soudu.

Jest na rejstříkovém soudě, by z úřední moci vyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí (o opovězených změnách v představenstvu společenstva), zejména, aby vyslechl účastníky a podle potřeby i jiné osoby, které by mohly podati potřebná vysvětlení. Lhostejno, že byly podány žaloby, jimiž se v podstatě napadá platnost usnesení a voleb valné hromady.

Jde o nezákonnost (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931), rozhodly-li nižší soudy, aniž konaly šetření pro rozhodnutí nezbytně nutná.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, R I 376/33.)

Rejstříkový soud provedl opověď změn v představenstvu společenstva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o opovědi znovu rozhodl.